

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОДЕСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ОДЕСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою
ВСП «Одеський технічний
фаховий коледж ОНТУ»

«29» серпня 2023 р.,
протокол № 06

Голова Педагогічної ради
директор ВСП «ОТФК ОНТУ»

Лілія ІВАНОВА

ПОЛОЖЕННЯ

про відкриті навчальні заняття
педагогічних (науково-педагогічних) працівників
ВСП «Одеський технічний фаховий коледж ОНТУ»

Введено в дію

з 01 вересня 2023 р.

наказом директора

ВСП «ОТФК ОНТУ»

№ 153-М-01-02 від «11» листопада 2023 р.

м. Одеса – 2023 рік

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	3
2. ПРИНЦИПИ, ВИДИ І ФУНКЦІЇ ВІДКРИТИХ НАЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ ..	3
3. ПЛАНУВАННЯ ВІДКРИТИХ ЗАНЯТЬ	4
4. ПРОВЕДЕННЯ ВІДКРИТОГО ЗАНЯТТЯ.....	5
5. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ВІДКРИТОГО НАЧАЛЬНОГО ЗАНЯТТЯ	5
6. ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОБГОВОРЕННЯ ВІДКРИТОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАНЯТТЯ	7
7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.....	8

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою
ВСП «Одеський технічний
фаховий коледж ОНТУ»

«29» серпня 2023 р.,
протокол № 06

Введено в дію наказом
директора коледжу № 153-М-01-020
від «12» 09 2023 р. з 01.09.23 р.
Директор ВСП «ОТФК ОНТУ»

Лілія ІВАНОВА

ПОЛОЖЕННЯ

про відкриті навчальні заняття
педагогічних (науково-педагогічних) працівників
ВСП «Одеський технічний фаховий коледж ОНТУ»

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Контроль за якістю освітньої діяльності та вищої і фахової передвищої освіти у Відокремленому структурному підрозділі «Одеський технічний фаховий коледж Одеського національного технологічного університету» (далі - Коледж) передбачає систематичне проведення педагогічними (науково- педагогічними) працівниками відкритих навчальних занять.

1.2 Відкрите заняття - це форма педагогічного контролю з метою виявлення рівня професійної компетентності і педагогічної майстерності педагогічних (науково-педагогічних) працівників та подальшого вдосконалення викладацької діяльності і підвищення рівня навчальних досягнень здобувачів вищої та фахової передвищої освіти.

1.3 «Положення про відкриті навчальні заняття у Відокремленому структурному підрозділі «Одеський технічний фаховий коледж Одеського національного технологічного університету» (далі - Положення) укладене з метою вдосконалення системи контролю й оцінки якості освітнього процесу та методик викладання навчальних дисциплін; окреслення основних вимог до планування і проведення відкритих навчальних занять, їх аналізу, оцінки та оформлення результатів обговорення; забезпечення якості освітньої діяльності та вищої і фахової передвищої освіти в Коледжі.

1.4 Положення розроблено відповідно до вимог Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту» та інших нормативно-правових актів України.

педагогічними) працівниками у Коледжі організоване на принципах: систематичності (систематичний контроль забезпечує порядок в освітньому процесі, формує професійну мотивацію всіх його учасників); стимулювання (контроль спонукає педагогічних (науково-педагогічних) працівників постійно самоудосконалюватися та професійно зростати); всебічності (аналіз та оцінка викладацької діяльності педагогічного (науково-педагогічного) працівника дозволяють виявити позитивні моменти, які заслуговують на увагу та поширення досвіду, а також недоліки, що потребують подальшого коригування або вдосконалення).

2.2 Відповідно до поставленої мети розрізняють такі види відкритих навчальних занять:

пробне - проводить новопризначений викладач для підтвердження своєї професійної придатності;

поточне - проводить викладач згідно з графіком для оцінки рівня його професійної кваліфікації;

показове - проводить провідний фахівець циклової комісії з метою поширення передових методик викладання та використання новітніх технологій в освітньому процесі.

2.3 Відкрите заняття виконує такі функції:

інформаційну - інформує про рівень професійної компетентності і педагогічної майстерності педагогічного (науково-педагогічного) працівника, а також про рівень підготовленості здобувачів вищої та фахової передвищої освіти;

діагностичну - дає змогу виявити основні методи і прийоми, які застосовує викладач у своїй роботі, з'ясувати, чи відповідають вони меті заняття, встановити причини певних похибок у знаннях студентів;

мотиваційну - спонукає до подальшого вдосконалення професіоналізму викладача і навчальної діяльності студентів;

прогностичну - дозволяє розповсюджувати передовий педагогічний досвід, окреслювати шляхи зростання професійної майстерності педагогічного (науково-педагогічного) працівника.

3. ПЛАНУВАННЯ ВІДКРИТИХ ЗАНЯТЬ

3.1 Відкриті навчальні заняття планують на засіданнях циклової комісії на кожний семестр навчального року з розрахунку не більше 2-3 занять у семестр.

3.2 Наприкінці навчального року голови циклових комісій готують план проведення відкритих навчальних занять по цикловій комісії на наступний навчальний рік і подають його до навчально-методичного кабінету забезпечення якості освіти для укладання планів проведення відкритих навчальних занять по Коледжу.

3.3 Педагогічні (науково-педагогічні) працівники проводять відкриті заняття згідно з графіками, укладеними на засіданнях циклових комісій на початку кожного семестру навчального року.

3.4 Теми відкритих занять педагогічні (науково-педагогічні) працівники обирають самостійно відповідно до робочих навчальних програм дисциплін.

3.5 Графік відкритих навчальних занять голови циклових комісій подають на початку кожного навчального семестру заступнику директора з навчальної роботи та до методичного кабінету, які укладають зведені графіки проведення відкритих навчальних занять Коледжу.

3.6 Інформацію про відкрите навчальне заняття розміщують на стендах та на веб-сторінці сайту Коледжу за тиждень до його проведення.

3.7 Перенесення відкритого заняття можливе лише у випадку хвороби, відрядження педагогічного (науково-педагогічного) працівника або іншої поважної причини. У зв'язку з цим голова циклової комісії готує службову записку на ім'я заступника директора з навчальної роботи про причину перенесення відкритого заняття та час його проведення.

4. ПРОВЕДЕННЯ ВІДКРИТОГО ЗАНЯТТЯ

4.1 Педагогічний (науково-педагогічний) працівник до початку відкритого заняття готує коротку інформацію для відвідувачів (назва дисципліни, ПІБ викладача, назва циклової комісії, яка забезпечує викладання дисципліни, тип заняття, курс і група студентів, які вивчають дисципліну, тема і мета заняття, план заняття, очікувані результати).

4.2 Відвідувачі повинні зайти до навчального кабінету до початку заняття, дотримуватися педагогічного такту та не втручатися в хід заняття.

4.3 Завдання відвідувачів - проаналізувати відкрите заняття відповідно до схем (послідовності) аналізу лекції, практичного, семінарського чи лабораторного заняття, поданих у пункті 5 цього Положення, оформити відгук про відвідане заняття.

4.4 Заняття вважають відкритим за умови присутності на ньому не менше 3-ох членів циклової комісії, а під час проведення показового заняття - не менше 5-ти членів методичної ради Коледжу. В інших випадках проведене заняття кваліфікують як взаємовідвідування.

5. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ВІДКРИТОГО НАЧАЛЬНОГО ЗАНЯТТЯ

5.1 Аналіз відкритого лекційного заняття проводять у такій послідовності:

5.1.1 Відповідність лекції робочій навчальній програмі.

5.1.2 Уміння викладача донести до студентів тему та мету лекції, забезпечити мотивацію пізнавальної діяльності шляхом презентації проблемних питань лекції; зв'язок матеріалу з майбутньою професійною діяльністю здобувачів вищої та фахової передвищої освіти.

5.1.3 План лекції; його структура, часовий параметр кожного питання. Наявність у викладача лекційної документації (плану, тез, тексту лекції).

5.1.4 Якість змісту лекції: змістовно, науково; занадто складно, занадто популярно, ненауково; теоретичний матеріал поєднується з конкретними прикладами, переважає емпіричний матеріал.

5.1.5 Здатність викладача забезпечити механізм зворотного зв'язку з аудиторією. Контроль рівня сприйняття, а також регулювання процесу осмислення матеріалу лекції.

5.1.6 Повторення важливих теоретичних положень протягом лекції, їх запис студентами, з'ясування важливих питань для запам'ятовування та систематизації.

5.1.7 Завершення кожного питання лекції підсумком і мотивованим переходом до наступного.

5.1.8 Застосування методів активного слухання, зокрема: акцентуації, варіювання голосу, логічні наголоси, паузи перед повідомленням важливих наукових положень, апелювання до уваги, надання випереджальних завдань до наступного фрагмента лекційного матеріалу тощо.

5.1.9 Емоційність викладу. Здатність лектора чітко, лаконічно, образно, розмірено викладати матеріал.

5.1.10 Створення проблемних ситуацій.

5.1.11 Цілеспрямоване управління пізнавальною діяльністю студентів, що передбачає керівництво конспектуванням, відтворення причинно-наслідкових зв'язків у матеріалі, створення узагальнювальних схем, таблиць, рисунків.

5.1.12 Використання наочності, інформаційно-комунікаційних технологій та інших сучасних засобів навчання.

5.1.13 Підведення підсумків лекції, узагальнення разом зі студентами основних аспектів матеріалу.

5.1.14 Загальний висновок, пропозиції.

5.2 Аналіз семінарського або практичного заняття передбачає врахування таких елементів:

5.2.1 Відповідність теми заняття робочій навчальній програмі; зв'язок із лекційним курсом.

5.2.2 Презентація викладачем теми, мети і завдань заняття. Мотивація навчальної діяльності студентів.

5.2.3 Навчально-методична забезпеченість заняття (наявність плану заняття і його якість, необхідної літератури, методичних рекомендацій, вказівок та іншої довідкової літератури).

5.2.4 Науково-теоретичний рівень заняття. Застосування інноваційних технологій навчання на занятті.

5.2.5 Якість підготовки студентів до заняття. Методи контролю навчальних досягнень студентів.

5.2.6 Використання наочності та сучасних технічних засобів навчання.

5.2.7 Ступінь активності студентів на занятті. Стимулювання їхньої навчальної активності.

5.2.8 Урізноманітнення форм організації навчальної діяльності студентів на занятті (індивідуальна, парна, групова, фронтальна).

5.2.9 Характер і обсяг самостійної роботи студентів.

5.2.10 Висновки та пропозиції.

5.3 Аналіз лабораторного заняття здійснюють у такій послідовності:

5.3.1 Відповідність теми заняття робочій навчальній програмі; зв'язок із лекційним курсом.

5.3.2 Місце проведення лабораторного заняття (лабораторія, кабінет,

заклад освіти, тощо).

5.3.3 Презентація викладачем теми, мети і завдань заняття. Мотивація навчальної діяльності студентів.

5.3.4 Оснащеність і технічний рівень обладнання і приладів.

5.3.5 Навчально-методична забезпеченість заняття (наявність плану заняття і його якість, необхідних інструкцій із техніки безпеки, методичних рекомендацій, вказівок та іншої довідкової літератури).

5.3.6 Науково-теоретичний рівень заняття: застосування інноваційних технологій навчання на занятті, наявність елементів дослідницької роботи.

5.3.7 Якість підготовки студентів до заняття. Методи контролю навчальних досягнень студентів.

5.3.8 Використання наочності та сучасних технічних засобів навчання.

5.3.9 Ступінь активності та самостійності студентів на занятті. Стимулювання їхньої навчальної активності.

5.3.10 Урізноманітнення форм організації навчальної діяльності студентів (індивідуальна, парна, групова, фронтальна).

5.3.11 Характер і якість звітів студентів про проведену лабораторну роботу.

5.3.12 Висновки та пропозиції.

5.4 Якість проведення відкритого заняття оцінюють у висновках, зазначаючи рівень його проведення - високий, належний (достатній) або недостатній науково-теоретичний і методичний рівень. Кожна оцінка має бути обґрунтованою.

5.5 Критеріями оцінки якості проведеного заняття можуть бути:

5.5.1 Якість організації заняття: наявність необхідної документації, чіткість плану, структури заняття, готовність викладача та студентів до заняття.

5.5.2 Зміст заняття: професійно-спрямоване, достатньо змістовне, наукове; занадто складне, занадто популярне, ненаукове; теоретичний матеріал поєднується з конкретними прикладами, переважають пояснювально-репродуктивні чи активні методи навчання.

5.5.3 Наявність активної співпраці викладача зі студентами.

5.5.4 Результативність заняття: досягнення мети і завдань заняття, сформованість у студентів професійних (фахових) компетентностей.

6. ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОБГОВОРЕННЯ ВІДКРИТОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАНЯТТЯ

6.1 Обговорення відкритого заняття організують на засіданнях циклової комісії або методичної ради Коледжу на основі відгуків відвідувачів, які додають до протоколів відповідних засідань.

6.2 Результати обговорення відкритих навчальних занять відображають у протоколах засідань циклової комісії та методичної ради Коледжу, де подають короткий аналіз заняття (записують позитивні сторони, основні недоліки та зауваження), висновки (зазначають рівень проведення заняття) та пропозиції (прописують пропозиції чи рекомендації для покращання рівня викладання чи

6. ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОБГОВОРЕННЯ ВІДКРИТОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАНЯТТЯ

6.1 Обговорення відкритого заняття організують на засіданнях циклової комісії або методичної ради Коледжу на основі відгуків відвідувачів, які додають до протоколів відповідних засідань.

6.2 Результати обговорення відкритих навчальних занять відображають у протоколах засідань циклової комісії та методичної ради Коледжу, де подають короткий аналіз заняття (записують позитивні сторони, основні недоліки та зауваження), висновки (зазначають рівень проведення заняття) та пропозиції (прописують пропозиції чи рекомендації для покращання рівня викладання чи оволодіння іншою методикою викладання, ефективного використання нових технологій та технічних засобів навчання тощо або ж рекомендують вивчити і розповсюдити досвід викладача серед викладацького складу циклової комісії, відділення, якщо того заслуговує проведене заняття).

6.3 За результатами проведення відкритих навчальних занять може бути винесене рішення про клопотання перед директором (Педагогічною радою Коледжу) на предмет: заохочення педагогічного (науково-педагогічного) працівника; надання права ведення занять відповідного виду; обмеження прав викладача на ведення навчальних занять або окремих їх видів.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1 Положення набуває чинності з моменту підписання директором Коледжу наказу про введення його в дію.

7.2 Доповнення до Положення та пропозиції для його вдосконалення розглядають на засіданнях циклових комісій та Педагогічної ради, обговорюють на засіданні методичної ради Коледжу.

Розробники Положення:

Уманська В.І. – методист, викладач-методист в/к

Качан Т.В. - викладач-методист в/к, голова ЦК

Скорнякова О.В. – к.п.н., викладач-методист в/к, зав. відділенням

Положення розглянуто, схвалено та узгоджено на засіданні Методичної Ради СП «ОТФК ОНТУ»

«31» травня 2023 р.

Протокол № 09

Голова Методичної Ради

Юліан СУЛІМА